

Biel Mesquida VI Premi Bertrana

Text publicat a la revista *Serra d'Or*, núm. 168 (15 de setembre de 1973)

Guillem-Jordi Graells

Com cada any, a principis d'estiu s'atorgava a Girona el premi de novel·la Prudenci Bertrana, que ha arribat enguany a la sisena edició. Durant els mesos precedents s'havia anat especulant sobre les possibilitats de supervivència del concurs que, finalment assolí dur a terme aquesta nova convocatòria. En resultà guanyador un nom pràcticament nou dins les nostres lletres: el mallorquí Biel Mesquida. Un més per afegir a l'abassegadora invasió de noms illencs a les nostres lletres. Irrupció, no cal dir-ho, tan beneficiosa com sobtant, i que comença a posar en crisi tot allò de la capital barcelonina. Tanmateix, Mesquida també és dels qui han hagut d'establir-se al cap i casal. Retornant de vacances a la seva illa, una xafogosa tarda d'agost parlem d'ell i de l'obra guanyadora.

- Nascut a Manacor el 1947. Fill de mestres. Batxillerat al meu poble, Preu a Palma, carrera de Biològiques a Barcelona. Cap de la secció d'aquestes matèries a l'Enciclopèdia Catalana. Val com a resum? Quant a la "carrera" literària, vaig començar a escriure a l'època del batxillerat, a una revista de l'escola que fèiem un grup preocupat per la literatura, i on vaig publicar algunes narracions. També vaig intentar una primera novel·la quan tenia disset ans, que era, naturalment, molt autobiogràfica i en castellà. La vinguda ací per anar a la Universitat va ser entrar en contacte amb e que representava una cultura al voltant d'una llengua que té una força i una vitalitat i en la quals pot dir tit. Vaig fer un viratge total, i vaig deixar la cultura castellana al nivell del que m'interessava o influïa la francesa, per exemple, llavors va ser quan vaig escriure la primera novel·la en català, que tinc guardada en un calaix. Amb la poesia em vaig trobar amb la ignorància de l'idioma i les dificultats formals, em sembla que només és possible fer-ne a partir d'un estil molt evolucionat. En canvi, la novel·la em permetia dir més coses amb els meus coneixements i intentar la creació tenint en compte la crisi del llenguatge novel·lesc.

En Mesquida fa patxoca. O almenys sorprèn a primera vista. Segurament això és perquè l'home s'ha fet una composició d'imatge molt precisa, i el segueix sense concessions: cabell rinxolat, afaitat rigorós, vestimenta al dernier i una, diries, estudiadíssima

espitregamenta que deixa veure una tofuda selva pilosa on descansa tota una teoria de penjolls de condició variada. Es ulls, d'un color d'aquells indefinibles, intenten subratllar el conjunt. La rialla fàcil vol desfer una impressió primerenca de distància i de defensa, És un de tants tímids que corren pel món, refugiat darrera unes maneres extrovertides i abassegadores.

- Potser em plantejo la literatura com una manera de dir unes coses que m'agradaria, si pogués, expressar a través del cinema. Per això he volgut trobar la meua manera de dir-les en una novel·la. Em sembla que el problema és trobar un acord entre el contingut i l'estructura novel·lesca. He fet moltes narracions, exercicis, que m'agradaven perquè podia dir-hi moltes coses, fent entrar l'inversemblant i irreal. La gent em deia que no tenien ni cap ni peus, però em sembla que el llenguatge, com més obert és, el que contes és molt més real i inversemblant alhora.

A en Mesquida jo el tenia molt vist, sense conèixer-lo d'estrenes i trobades d'aquelles on "hi ha tothom". El seu nom el recordava d'alguns concursos, de novel·la i poesia, anteriors. No ha estat, doncs, una sorpresa total, era un d'aquells noms que estan a punt de saltar. Ara, amb *L'adolescent de sal*, l'obra guanyadora, li ha arribat l'ocasió.

- En la novel·la aprofito les experiències de la meua etapa universitària i presento una mena d'antiheroi que arriba a la universitat, quan l'època per entendre'ns, del Sindicat ja ha passat. Així he pogut distanciar-me del perill autobiogràfic. És un noi molt marcat pel tancament de la societat mallorquina on ha viscut, que es troba que es troba en un ambient desencisat que se superposa al seu desencant familiar i social. He intentat jugar amb un màxim de formes conegudes: diari, monòleg interior, escriptura automàtica, `poemes adolescents, cartes, enregistraments, peces de teatre per lligar la crisi del personatge amb la de les formes. Ha estat bastant lent de fer i em sembla que ha quedat una obra oberta, ja que l'he esquematitzada molt i hi ha part que permetrien més extensió. Hi ha una exageració volguda en les referències culturals, literàries i ambientals, i sobretot intento una nova manera de dir les coses. Ara he començat una nova novel·la i continuo fent poesia, sobretot poemes en prosa que em permeten plasmar la meua visió d'imatges plàstiques, sobretot. Potser és per allò del cinema que te deia. I ja veurem com m'anirà amb la novel·la premiada. Jo no voldria fer-hi talls, però no ho sé, sembla difícil.